

УДК 338.512

Качечка О. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ АМОРТИЗАЦІЇ

Науковий керівник: викладач Малюта Л.Я.

Як відомо, амортизація – це процес поступового перенесення вартості основних фондів на продукт, що виготовляється з їх допомогою. Вона є одним із важливих елементів витрат підприємства. Тому надзвичайно важливо вивчати її функціональне призначення в системі управління. У сучасній економічній літературі немає єдиного трактування сутності функцій амортизації. Так, Т. Д. Косова розглядає чотири функції амортизації: відтворювальну, розподільчу, стимулюючу та фіскальну. Автори В.К. Орлова, С. В. Сенчішак говорять лише про дві функції амортизації. Вони подають лише їх зміст: виведення з оподаткування витрат, понесених на придбання необоротних активів у податковому обліку; перетворення необоротних активів в оборотні внаслідок нарахування амортизації у фінансовому обліку. Такі розбіжності в класифікації функцій амортизації як за формою, так і за змістом, суттєво ускладнюють застосування фінансового механізму управління амортизацією. Тому виникає потреба у такій класифікації, яка б узгоджувалась з чинною законодавчо-нормативною базою.

Амортизація виконує дві узагальнюючі функції: податкову та економічну. Податкова функція виявляється через податкову амортизацію, яка є елементом податкової політики держави. Ця функція амортизації реалізується завдяки нормам статті 8 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Економічна функція амортизації виявляється через механізм економічної амортизації і полягає в тому, що завдяки амортизації кошти з необоротних активів перетворюються в оборотні. Ця функція амортизації безпосередньо витікає з бухгалтерського (фінансового) обліку.

З огляду на сучасне економічне середовище, сучасна теорія амортизації повинна розглядати набагато більшу кількість функцій. До них можна віднести інвестиційну, відтворювальну, стимулюючу, інноваційну, науково-технічну, калькуляційну, податкову. Інвестиційна функція передбачає акумулювання в амортизаційному фонді амортизаційних відрахувань як фінансового ресурсу відтворення основних засобів. Відтворювальна функція регулює відповідність нарахованої амортизації відповідно до зношення основних засобів. Стимулююча функція проявляється в створенні умов для прискореного оновлення основних засобів. Інноваційна функція амортизації забезпечує відтворення засобів праці на новому технічному рівні у відповідності із розвитком науково-технічного прогресу. Науково-технічна функція полягає в сприянні розвитку та прискорення темпів науково-технічного прогресу. Калькуляційна функція полягає у визначенні витрат на виробництво та реалізацію продукції. Податкова функція амортизації реалізовує взаємовідносини підприємств та державної влади з питань розподілу прибутку.

Правильне розуміння економічної природи, концепцій і функцій амортизації та усвідомлення її значення дозволить обґрунтовано вирішувати проблеми, які пов'язані з оцінкою засобів праці, встановленням оптимальних строків використання основних засобів, визначенням методів нарахування амортизації, розробленням норм амортизаційних відрахувань, формуванням та використанням амортизаційного фонду, тобто дозволить проводити ефективну амортизаційну політику в системі управління витратами підприємства.